

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2015)0276

Přípomínka událostí ve Srebrenici

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. července 2015 o připomínce událostí ve Srebrenici (2015/2747(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení ze dne 7. července 2005¹ a 15. ledna 2009² o Srebrenici,
 - s ohledem na ustanovení Všeobecné deklarace lidských práv, Evropské úmluvy o lidských právech a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, která uznávají právo každého jedince na život, svobodu a osobní bezpečnost a svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání,
 - s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé, která byla podepsána dne 16. června 2008 v Lucemburku a vstoupila v platnost dne 1. června 2015,
 - s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 827 ze dne 25. května 1993, č. 1551 ze dne 9. července 2004 a č. 1575 ze dne 22. listopadu 2004,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 11. července 2015 si připomínáme 20. výročí genocidy a etnických čistek, které se odehrály v Srebrenici a jejím okolí během války v Bosně, jež by mělo sloužit jako čerstvá připomínka nebezpečí, která představují krajní formy nacionalismu a netolerance ve společnosti, dále vystupňované válečným konfliktem;
- B. vzhledem k tomu, že dne 11. července 1995 se jednotky bosenských Srbů pod vedením generála Ratka Mladiče na základě pokynů tehdejšího prezidenta Republiky srbské Radovana Karadžiče zmocnily bosenského města Srebrenica, které bylo rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 819 ze dne 16. dubna 1993 prohlášeno za bezpečnou oblast;
- C. vzhledem k tomu, že během několika dnů krveprolití po pádu Srebrenici bylo více než 8 000 muslimských mužů a chlapců, kteří v této oblasti hledali bezpečí pod záštitou

¹ Úř. věst. C 157 E, 6.7.2006, s. 468.

² Úř. věst. C 46 E, 24.2.2010, s. 111.

ochranných sil OSN (UNPROFOR), hromadně popraveno jednotkami bosenských Srbů vedených generálem Mladičem a polovojenskými jednotkami, včetně neregulérních srbských policejních jednotek; vzhledem k tomu, že téměř 30 000 žen, dětí a seniorů bylo nuceně deportováno v rámci kampaně etnických čistek vedených v obrovském měřítku, v důsledku čehož tato událost představuje nejhorší válečný zločin, k němuž v Evropě došlo od skončení druhé světové války;

- D. vzhledem k tomu, že tragické události v Srebrenici zanechaly hluboké jizvy na duších těch, kteří přežili, a vytvořily dlouhodobé překážky politickému usmíření mezi etnickými skupinami v Bosně a Hercegovině;
 - E. vzhledem k tomu, že masakr v Srebrenici byl jak Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY) rozsudkem odvolacího soudu, Žalobce v. Radislav Krstić, věc č.: IT-99-33 ze dne 19. dubna 2004, tak Mezinárodním soudním dvorem (ICJ) ve věci týkající se uplatňování Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia (Bosna a Hercegovina v. Srbsko a Černá Hora) ze dne 27. února 2007, s. 127 bod 297 (ICJ) uznán za akt genocidy;
 - F. vzhledem k četným případům porušení Ženevských úmluv, jichž se dopustily jednotky bosenských Srbů na civilním obyvatelstvu Srebrenici, k nimž patřila deportace tisíců žen, dětí a starších lidí a znásilnění velkého počtu žen;
 - G. vzhledem k tomu, že navzdory úsilí o nalezení a exhumaci masových i jednotlivých hrobů nebylo dosud nalezeno a identifikováno téměř 1 200 mužů a chlapců ze Srebrenici;
 - H. vzhledem k tomu, že v roce 1999 prohlásil generální tajemník OSN ve své zprávě o pádu Srebrenici, že se OSN nepodařilo splnit její mandát, zejména pokud se jedná o ochranu tzv. „bezpečných oblastí“, a že tudíž nese svůj díl odpovědnosti;
 - I. vzhledem k tomu, že EU je založena na mírovém soužití jednotlivých členů a angažované spolupráci mezi nimi; vzhledem k tomu, že jednou z hlavních motivací evropského procesu sjednocování je odhodlání zabránit v Evropě opakování válek a zločinů proti mezinárodnímu humanitárnímu právu;
 - J. vzhledem k tomu, že dne 30. ledna 2015 Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii potvrdil rozsudky nad pěti vysoce postavenými důstojníky bosensko-srbské armády, kteří byli odsouzeni za svou účast na genocidě, k níž došlo v roce 1995 ve Srebrenici; vzhledem k tomu, že někteří z odsouzených důstojníků byli přímo podřízeni bývalému armádnímu veliteli bosenskosrbské armády Ratku Mladičovi, který je v současné době souzen Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii za zločiny zahrnující genocidu;
1. přeje si uctít památku všech obětí genocidy ve Srebrenici a všech zvěřstev spáchaných během válek v bývalé Jugoslávii a vzdát jim čest; vyjadřuje soustrast a solidaritu rodinám obětí, z nichž mnohým se nedostalo konečného potvrzení osudů jejich příbuzných;
 2. odsuzuje co nejdůrazněji genocidu ve Srebrenici; slavnostně prohlašuje, že se takovéto hanebné zločiny nesmí nikdy opakovat a že udělá vše, co je v jeho silách, aby zabránil

opětovnému páchání takovýchto činů; odmítá jakékoli popírání, relativizaci nebo dezinterpretaci genocidy;

3. zdůrazňuje, že je třeba, aby političtí zástupci Bosny a Hercegoviny uznali minulé události, aby mohli úspěšně spolupracovat na zajištění lepší budoucnosti pro všechny obyvatele této země; zdůrazňuje, že významnou roli v tomto náročném procesu mohou sehrát sousední země, náboženské autority, občanská společnost, umění, kultura, sdělovací prostředky a vzdělávací systémy;
4. zdůrazňuje význam činnosti Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii a potřebu přijmout veškerá opatření nezbytná k urychlení soudních řízení a odvolání a jejich dokončení bez zbytečných odkladů; opakuje, že je třeba věnovat větší pozornost soudním řízením řešícím válečné zločiny, jež probíhají na vnitrostátní úrovni;
5. opakuje závazek EU týkající se evropských vyhlídek a dalšího procesu přistoupení Bosny a Hercegoviny a všech zemí západního Balkánu; je přesvědčen o tom, že oblastní spolupráce a evropský integrační proces jsou nejlepší cestou k prosazení usmíření a překonání nenávisti a rozporů;
6. naléhavě vyzývá k tomu, aby byly vytvářeny vzdělávací a kulturní programy, které napomohou pochopení příčin těchto hrůzných činů a zvýší povědomí o potřebě budovat mír a prosazovat lidská práva a soužití osob různých vyznání; vyjadřuje podporu organizacím občanské společnosti, jako je Sdružení matek z enkláv Srebrenica a Žepa, za jejich stěžejní úlohu při šíření informací a budování širší základny pro usmíření mezi všemi občany země;
7. lituje toho, že Rada bezpečnosti OSN, jež má primární odpovědnost za zachování světového míru a bezpečnosti, nepřijala rezoluci o připomenutí si genocidy ve Srebrenici. To je zvláště politováníhodné vzhledem k tomu, že Mezinárodní soudní dvůr, primární soudní orgán OSN, označil zločiny spáchané ve Srebrenici za genocidu;
8. velmi vítá rozhodnutí Rady ministrů Bosny a Hercegoviny, jež bylo jednomyslně přijato, vyhlásit 11. červenec dnem národního smutku v Bosně a Hercegovině;
9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, vládám členských států, vládě a parlamentu Bosny a Hercegoviny a jejím entitám a také vládám a parlamentům zemí západního Balkánu.